

HAVZA MESLEK YÜKSEKOKULU

EMLAK VE EMLAK YÖNETİMİ PROGRAMI

EML218-Meslek Etiği

Öğr. Gör. Derya KABASAKAL ŞAHİN

Etik ve Ahlak Kavramları

EML218-Meslek Etiği

Hafta-1

KONU BAŐLIKLARI

- Etik Kavramına Ait Tanımlar
- Etik Kavramının Tarihsel Gelişimi
- Etiğın Özellikleri ve İşlevleri
- Ahlak Kavramına Ait Tanımlar

ETİK

**İyi olan ne?
Kötü olan ne?**

Tarih boyunca filozoflar neyin iyi, neyin kötü olduğu; doğru ya da yanlış eylemin ne olduğuna ilişkin soruların cevaplarını aramışlardır.

Etik nasıl tanımlanır?

- ❖ İyiliğe varılması için insanların kendini uymaya zorunlu hissettiği manevi görevler ve bunlara ilişkin kurallar.
- ❖ İnsanların kurduğu bireysel ve toplumsal ilişkilerin temelini oluşturan değerleri/kuralları, doğru-yanlış ya da iyi-kötü gibi ahlaki açıdan araştıran bir felsefe disiplini.

Etik nasıl tanımlanır?

- ❖ Bir insanın davranışları sırasında kullandığı ahlaki ilkeler bütünü olarak tanımlanabileceği gibi insanın doğru ile yanlış ayırt ederken kullandığı kişisel kriterler olarak da tanımlanabilir.

Gücünü kişilerin kendi vicdanlarından alır.

Etik nasıl tanımlanır?

- ❖ Felsefenin, insanın oluşturduğu değerler evrenini inceleyerek aşağıdaki şekillerde yorumlayan alt dalıdır;
 - *İyi - kötü*
 - *Onaylanabilir - onaylanamaz*
 - *Doğru - yanlış*
- ❖ İnsanların kendilerini buldukları eş, arkadaş, ebeveyn, öğretmen vb. birçok durumda nasıl hareket etmeleri gerektiğini söyleyen davranış standartları olarak da ifade edilmektedir.

Etik nasıl tanımlanır?

- ❖ Etik, ahlakın ne olduğunu, ahlaki davranışın nasıl oluştuğunu, insan davranışlarının altında yatan nedenleri, iyi ve kötü eylemlerin temel nedenlerini inceler.
- ❖ Ahlakı genel olarak ele alır ve ahlaklı olmanın ne anlama geldiğini tanımlamaya çalışır.
- ❖ Ahlakın yapısını, özünü ve doğasını felsefi açıdan inceleyen etik, var olduğu kabul edilen temel değer ve ilkeler üzerinde durur.

Etik tanımlanması zor bir kavramdır!

- ❖ Etik tartışmaları insanın eylemlerini ahlâki bakımdan değerli ya da değersiz kılanın ne olduğu çerçevesinde gelişir.
- ❖ İnsanlar arasında oluşan çelişen istekler konusunda bireylerin çatışmalarını çözümleyecek ilkelerin belirlenmesi sürecine ilişkin tartışmalara odaklanır.
- ❖ Bu nedenlerden dolayı "etik" kavramının tanımlanması zordur.

Kişisel Etik

- ❖ İnsanın öncelikle kendi vicdanıyla meydana getirdiği etik standartlardır.
- ❖ Bireyin giriştiği her eylemde, yaptığı her işte ve aldığı her kararda doğru ve yanlış ayırıp, kendine göre doğru kararı vermesini sağlayan ahlaki değerler, içinden gelen ses olan vicdanıdır.

Toplumsal Etik

- ❖ Bir sosyal varlık olan insanın içinde bulunduğu toplumun genel kabul görmüş değer yargılarına denir.
- ❖ Aynı zamanda bireyin içinde yaşadığı toplumun örf ve adetleri, gelenekleri, kültürü dini inançlarından kaynaklanan değer yargıları ve ahlak anlayışı da toplumsal etiğin temelini oluşturur.

Global Etik

- ❖ İş etiği ile toplumsal etik değerlerin uluslararası boyutta kabul görmesi olarak tanımlanabilir.
- ❖ Örneğin; Dünya Turizm Örgütü turizmin toplum ve çevreye olumsuz etkilerini azaltmak, dünya turizminin sorumlu ve sürdürülebilir gelişimini bir dizi ilkeye bağlamak amacıyla, 1 Ekim 1999 tarihinde Turizmde Global Etik İlkeler Bildirgesi'ni kabul etmiştir.

ETİK KAVRAMININ TARİHSEL GELİŞİMİ

- Etik, insanlık tarihi boyunca, ortaya çıkan dönemlerin üretim biçimi, kültürel değeri ve egemen ideolojinin değer yargıları ve bunun gibi etkenlere bağlı olarak değişim ve dönüşüm gösteren bir süreç şeklinde gelişme göstermiştir.

- Her ne kadar etik anlayışının tam olarak ne zaman başladığı bilinmese de, dünyanın farklı yerlerinde birçok farklı toplulukta çok eski çağlardan beri etik anlayışının var olduğu, dinler tarihi, felsefe tarihi ile antropolojik ve arkeolojik bulgular sayesinde bilinmektedir.

Etik'in Özellikleri ve İşlevleri

- İyi ve kötü, yanlış ve doğru kavramlarını tanımlar.
- Etik, bilinci geliştirmeye çalışır.
- Etik, kavramlara anlamlarını vermeye, yani onların somut yaşantılar, durumlar ve olaylar içindeki rolünü göstermeye ve konumlandırmaya çalışır.

- Takınılan ahlaki tutumun, yargının, eylemin doğru, iyi, yanlış, kötü olarak değerlendirilmesinin gerekçelerini, ahlakın özü ve toplumdaki işlevini inceler.
- Kişilerin ve grupların etik yaşamını bir temele bağlı olarak kurmaya çalışır.

Etiğin temel işlevi, ortak yaşamı kuracak uyumlu davranışlara yol göstermektir. Yaşam çevresini ve niteliğini geliştirmek yönünde, tüm varlıkları etkileyen her durum, koşul ve eylem, etik alan içinde yer alır.

AHLAK NEDİR?

- Ahlak sözcüğü, Latince moral, morality sözcüğünün karşılığı olarak kullanılmaktadır.
- Ahlak topluluk halinde yaşamının ortaya çıkardığı manevi bir yapıdır.

Ahlak nasıl tanımlanır?

- Ahlak, bir toplumun iyi ya da kötü olarak kabul edilen davranışları belirleyen yazısız kurallar bütünüdür.
- Ahlak, kişi vicdanının belirli hareketleri “doğru” ve “iyi” olarak sınıflandırmasıdır.

Ahlak nasıl tanımlanır?

- Ahlak kavramının ilgi alanı, yanlış-doğru, iyi-kötü, olumlu-olumsuz davranışların neler olduğunun değerlendirilmesi ve bireysel ve toplumsal ilişkilerde düzenin sağlanmasına yönelik bir takım manevi ilke ve kurallardır.
- Ahlâk, tarihin bir döneminde yaşamda yerini alan ve kişilerin eylemlerini yönlendirici işlevi olan inanç, değer, norm, buyruk, yasak ve tasarımlar topluluğu ve ağıdır.

Ahlak nasıl tanımlanır?

- Toplumsal yaşam ile, bireylere hangi davranışları yapmaları hangilerini yapmamaları gerektiği ile ilgili sorumluluklar yüklenir.
- Ahlaki kurallara uygun davranmak olan bu sorumluluk toplumsal bütünlüğü sağlayacak kuralların da toplamıdır.

Ahlak nasıl tanımlanır?

- Toplumsal yaşamın devamı için bireyler kimi zaman her istediklerini yapamama veya istemedikleri şeyleri yapma durumunda kalabilmektedirler.
- Bu durumların belirleyicisi toplumda genel kabul gören ahlaki norm ve kurallardır.

Ahlak nasıl tanımlanır?

- Ahlak; bir toplumun iyi ya da kötü olarak kabul edilen davranışları belirleyen yazısız kurallar bütünüdür.
- Ahlak, kişi vicdanının belirli hareketleri “doğru” ve “iyi” olarak sınıflandırmasıdır.

- Tarihte hiçbir dönemde herkes için genel geçerliliğe sahip ahlaki norm ve kurallar olmadığı gibi, her yerde ve zamanda genel geçerliliğe sahip ahlaki kurallar oluşmamıştır.
- Ahlak kuralları değişebilir esnek bir yapıya sahiptir. Belirli zamanlarda, belirli toplumlara göre oluşabilmekte ve bölgelere göre farklılık gösterebilmektedir.

Ahlak, bilimi içinde incelenen başlıca konular şunlardır;

- İyi ve kötünün ayırt edilmesi
- Doğru ve yanlışın belirlenmesi
- İnsanın yapması gereken ya da insanlardan yapılması beklenen davranış ve eylemlerin tespit edilmesi
- İnsanların yapmaması gereken ya da insanlardan yapılmaması istenen davranış ve eylemlerin tespit edilmesi

Haftaya g r   mek üzere..

